

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 191 (XXXV) — Nr. 174

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 1 martie 2023

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
585. — Ordin al ministrului sănătății privind modificarea și completarea anexelor nr. 1 și 2 la Ordinul ministrului sănătății nr. 443/2022 pentru aprobarea prețurilor maxime ale medicamentelor de uz uman, valabile în România, care pot fi utilizate/comercializate de către deținătorii de autorizație de punere pe piață a medicamentelor sau reprezentanții acestora, distribuitorii angro și furnizorii de servicii medicale și medicamente pentru acele medicamente care fac obiectul unei relații contractuale cu Ministerul Sănătății, casele de asigurări de sănătate și/sau direcțiile de sănătate publică județene și a municipiului București, cuprinse în Catalogul național al prețurilor medicamentelor autorizate de punere pe piață în România, a prețurilor de referință generice și a prețurilor de referință inovative.....	2
20.279. — Ordin al ministrului cercetării, inovării și digitalizării pentru aprobarea criteriilor de stabilire și a listei nominale privind produsele, serviciile și entitățile producătoare și/sau furnizoare interzise, provenind direct sau indirect din Federația Rusă.....	3–8
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 4 din 30 ianuarie 2023 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)	9–15

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL SĂNĂȚĂII

ORDIN

privind modificarea și completarea anexelor nr. 1 și 2 la Ordinul ministrului sănătății nr. 443/2022 pentru aprobarea prețurilor maxime ale medicamentelor de uz uman, valabile în România, care pot fi utilizate/comercializate de către deținătorii de autorizație de punere pe piață a medicamentelor sau reprezentanții acestora, distribuitorii angro și furnizorii de servicii medicale și medicamente pentru acele medicamente care fac obiectul unei relații contractuale cu Ministerul Sănătății, casele de asigurări de sănătate și/sau direcțiile de sănătate publică județene și a municipiului București, cuprinse în Catalogul național al prețurilor medicamentelor autorizate de punere pe piață în România, a prețurilor de referință generice și a prețurilor de referință inovative

Văzând Referatul de aprobare nr. A.R. 4.030/2023 al Direcției farmaceutică și dispozitive medicale din cadrul Ministerului Sănătății, având în vedere prevederile art. 890 din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

ținând cont de prevederile Ordinului ministrului sănătății nr. 368/2017 pentru aprobarea Normelor privind modul de calcul și procedura de aprobare a prețurilor maxime ale medicamentelor de uz uman, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul art. 7 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 144/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul sănătății emite următorul ordin:

Art. I. — Anexele nr. 1 și 2 la Ordinul ministrului sănătății nr. 443/2022 pentru aprobarea prețurilor maxime ale medicamentelor de uz uman, valabile în România, care pot fi utilizate/comercializate de către deținătorii de autorizație de punere pe piață a medicamentelor sau reprezentanții acestora, distribuitorii angro și furnizorii de servicii medicale și medicamente pentru acele medicamente care fac obiectul unei relații contractuale cu Ministerul Sănătății, casele de asigurări de sănătate și/sau direcțiile de sănătate publică județene și a municipiului București, cuprinse în Catalogul național al

prețurilor medicamentelor autorizate de punere pe piață în România, a prețurilor de referință generice și a prețurilor de referință inovative, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 194 și 194 bis din 28 februarie 2022, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează conform anexei*) care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. II. — Prevederile prezentului ordin intră în vigoare începând cu luna martie 2023.

Art. III. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul sănătății,
Romică-Andrei Baci,
secretar de stat

București, 27 februarie 2023.
Nr. 585.

*) Anexa se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 174 bis, care se poate achiziționa de la Centrul pentru relații cu publicul din șos. Panduri nr. 1, bloc P33, parter, sectorul 5, București.

MINISTERUL CERCETĂRII, INOVĂRII ȘI DIGITALIZĂRII

ORDIN
pentru aprobarea criteriilor de stabilire și a listei nominale
privind produsele, serviciile și entitățile producătoare și/sau furnizoare interzise,
provenind direct sau indirect din Federația Rusă

Având în vedere necesitatea prevenirii și contracarării amenințărilor cibernetice derulate de Federația Rusă, precum și de actori statali și nonstatali aflați sub controlul Federației Ruse asupra infrastructurilor de comunicații și tehnologia informației cu valențe critice pentru securitatea națională,

ținând cont de faptul că Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu rol de elaborare și implementare, la nivel național, a politicii, strategiei și reglementărilor specifice de dezvoltare și de armonizare ale activităților în cadrul politicii generale a Guvernului, precum și de faptul că îndeplinește rolul de autoritate de stat în domeniul securității cibernetice, conform prevederilor art. 1 alin. (3) și art. 4 alin. (1) din Hotărârea Guvernului nr. 371/2021 privind organizarea și funcționarea Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării, cu modificările și completările ulterioare,

în conformitate cu prevederile art. 2 alin. (2) din Legea nr. 354/2022 privind protecția sistemelor informatice ale autorităților și instituțiilor publice în contextul invaziei declanșate de Federația Rusă împotriva Ucrainei,

în temeiul art. 12 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 371/2021 privind organizarea și funcționarea Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul cercetării, inovării și digitalizării emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se aprobă criteriile de stabilire a produselor și serviciilor software de tip antivirus provenind direct sau indirect din Federația Rusă sau de la un operator economic aflat sub controlul direct sau indirect al unei persoane fizice sau juridice din Federația Rusă sau al cărei capital este constituit cu participație provenind în mod direct sau prin firme interpușe din Federația Rusă ori din ale cărui organe de administrare fac parte persoane din Federația Rusă, prevăzute în anexa nr. 1 care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Se aprobă lista nominală privind produsele, serviciile și entitățile producătoare și/sau furnizoare interzise în temeiul Legii nr. 354/2022 privind protecția sistemelor informatice ale autorităților și instituțiilor publice în contextul invaziei declanșate de Federația Rusă împotriva Ucrainei, denumită în continuare *Lege*, prevăzută în anexa nr. 2 care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 3. — Se aprobă procedura metodologică privind întocmirea listei de produse și servicii software care îndeplinesc

criteriile prevăzute la art. 1 și 2 din *Lege*, prevăzută în anexa nr. 3 care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 4. — Direcțiile de specialitate din cadrul Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării, cu sprijinul autorităților și instituțiilor prevăzute la art. 2 alin. (3) și (4) din *Lege*, duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 5. — (1) Prezentul ordin se aplică tuturor autorităților și instituțiilor publice de la nivel central și local, precum și persoanelor fizice și juridice care dețin rețele și sisteme informatice prin care se gestionează informații clasificate.

(2) Prezentul ordin nu este obligatoriu pentru autoritățile și instituțiile publice cu atribuții proprii în domeniul securității naționale, în domeniul securității cibernetice, apărării naționale și ordinii publice, cu excepția situației în care conducătorul autorității sau instituției respective decide aplicarea lui.

Art. 6. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul cercetării, inovării și digitalizării,
Sebastian-Ioan Burduja

CRITERIILE DE STABILIRE

a produselor și serviciilor software de tip antivirus provenind direct sau indirect din Federația Rusă sau de la un operator economic aflat sub controlul direct sau indirect al unei persoane fizice sau juridice din Federația Rusă sau al cărei capital este constituit cu participație provenind în mod direct sau prin firme interpușe din Federația Rusă ori din ale cărui organe de administrare fac parte persoane din Federația Rusă

Art. 1. — (1) Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării, denumit în continuare *MCID*, analizează semestrial sau ori de câte ori este nevoie produsele și/sau serviciile software care se încadrează în una dintre categoriile de produse și servicii software prevăzute la art. 2 al Legii nr. 354/2022 privind protecția sistemelor informatice ale autorităților și instituțiilor publice în contextul invaziei declanșate de Federația Rusă împotriva Ucrainei, denumită în continuare *Lege*.

(2) În sensul prezentei anexa, categoriile de produse și servicii software prevăzute la art. 2 din *Lege* au următoarele semnificații:

a) *produse privind securitatea dispozitivului, securitatea endpointului* — produse software care funcționează direct la nivelul dispozitivelor finale din cadrul unei rețele (precum computere, laptopuri, telefoane mobile, tablete etc.) și care asigură măsuri de securitate cibernetică pentru acestea;

b) *aplicații și programe software de detecție antivirus* — produse software care furnizează măsuri de securitate cibernetică precum prevenirea, scanarea, detectarea și eliminarea fișierelor infectate sau suspecte ce pot duce la compromiterea sistemului informatic și/sau a întregii rețele informatice din care acesta face parte;

c) *aplicații și programe software antimalware, firewall pentru aplicații web, firewall-as-a-service* — componente ale unor aplicații și programe software de detecție antivirus, specializate în prevenirea, detectarea și eliminarea fișierelor malware, precum și în implementarea de măsuri de securitate cibernetică pentru filtrarea traficului web în vederea prevenirii infectării unui dispozitiv informatic conectat la internet;

d) *rețele virtuale private* — modalitate care asigură, prin utilizarea de servicii, aplicații ori programe software, anonimizarea și confidențialitatea activităților derulate în mediul internet prin ascunderea adresei IP a utilizatorului și înlocuirea acesteia cu o altă adresă IP. Acest mecanism permite crearea unui tunel criptat și securizat pentru conectarea de la distanță la o rețea internă de lucru existentă la nivelul unei organizații;

e) *sisteme de detecție și răspuns pentru endpointuri* — soluții integrate de securitate cibernetică cu capabilități de analiză și răspuns automat la incidente de securitate cibernetică.

Art. 2. — (1) Produsele și serviciile prevăzute la art. 2 alin. (1) din *Lege* se identifică pe baza interogării bazelor de date publice și private ale autorităților și instituțiilor publice centrale și locale, pe baza codurilor CAEN specifice producerii, furnizării și comercializării unor astfel de produse și servicii.

(2) Operatorii economici de la care provin produsele și serviciile prevăzute la art. 2 alin. (1) din *Lege* sunt identificați pe baza criteriilor prevăzute la art. 1 alin. (1) și (3) din *Lege*.

Art. 3. — (1) Datele prevăzute la art. 2 sunt utilizate pentru interogarea bazei de date de la Ministerul Justiției, respectiv registrul comerțului, cu aplicarea filtrelor specifice privind sediul social, sedii secundare, acționariat, ponderea acționariatului, rezultând o listă preliminară cu persoanele fizice și juridice care se încadrează în prevederile art. 1 alin. (3) din *Lege*.

(2) Datele prevăzute la art. 2 și cele rezultate din activitatea prevăzută la alin. (1) sunt utilizate pentru interogarea bazelor de date existente la nivelul Sistemului electronic de achiziții publice administrat de Autoritatea pentru Digitalizarea României, în scopul identificării operatorilor economici care furnizează produse și servicii software prevăzute la art. 2 alin. (1) din *Lege*, precum și a utilizatorilor acestora, inclusiv pe baza codurilor CPV și/sau CAEN relevante.

Art. 4. — (1) Datele rezultate din activitățile prevăzute la art. 2 și 3 se vor completa cu date specifice relevante obținute de la Ministerul Finanțelor, Ministerul Economiei, Serviciul Român de Informații, Serviciul de Informații Externe și de la alte autorități și instituții publice competente, inclusiv autoritățile publice prevăzute la art. 2 alin. (4) din *Lege*.

(2) Datele rezultate din activitățile prevăzute la art. 2 și 3 se vor completa cu date specifice relevante obținute și de la alte autorități și instituții publice, altele decât cele prevăzute la alin. (1), pe baza solicitării formulate de *MCID*.

(3) Autoritățile și instituțiile publice prevăzute la alin. (1) sunt obligate să răspundă în maximum 5 zile calendaristice de la trimiterea solicitării formulate de *MCID*. În cazuri temeinic motivate, acestea pot solicita prelungirea termenului la 10 zile calendaristice, care se calculează de la data trimiterii solicitării formulate de *MCID*.

Art. 5. — (1) Operatorii economici identificați în urma procedurii prevăzute la art. 2—4 pot fi notificați de către *MCID* pentru furnizarea unor informații suplimentare privind tipul de produse și servicii software pe care aceștia le produc sau le comercializează, terțele părți cu care colaborează, precum și beneficiarii finali.

(2) Operatorii economici prevăzuți la alin. (1) sunt obligați să răspundă la notificare în termen de maximum 5 zile calendaristice de la data comunicării acesteia de către *MCID*.

Art. 6. — Produsele și serviciile software identificate rămân incluse în lista nominală privind produsele, serviciile și entitățile producătoare și/sau furnizoare interzise, conform prevederilor art. 2 alin. (2) din *Legea nr. 354/2022*, indiferent de categoria de licențiere ulterioară sau de modificarea denumirii.

LISTA NOMINALĂ
privind produsele, serviciile și entitățile producătoare și/sau furnizoare interzise în temeiul Legii nr. 354/2022
privind protecția sistemelor informatice ale autorităților și instituțiilor publice
în contextul invaziei declanșate de Federația Rusă împotriva Ucrainei

	Categorie conform art. 1 alin. (3) din Legea nr. 354/2022	Categorie conform art. 2 alin. (1) din Legea nr. 354/2022	Denumirea persoanei juridice și/sau a produselor și serviciilor software	Elemente de identificare	URL / site
1.	AB	A	X SIGNAL <ul style="list-style-type: none"> • Serviciu 	19801, US, Delaware, 919, Wilmington, North Market Street, 950	https://xsignal.io/
2.	A,B,C,D,E	A	Metascan <ul style="list-style-type: none"> • Serviciu 	Krasnohorsk Street, Egorova 5 Moscow, Russia TIN 5024179758 KPP 502401001 PSRN 1175024028772	https://metascan.ru/
3.	A,B,C,D,E	B	Dr. Web <ul style="list-style-type: none"> • Dr.Web Control Center • Dr.Web Desktop Security Suite • Dr.Web Server Security Suite • Dr.Web Mail Security Suite • Dr.Web Gateway Security Suite • Dr.Web Mobile Security Suite • Dr.Web KATANA • Dr.Web Security Space (for Windows) • Dr.Web Security Space (for Linux) • Dr.Web Security Space (for macOS) • Dr.Web Security Space (for MS-DOS, OS/2) • Dr.Web Security Space (for Android) 	Global HQ, 125124, 3rd street Yamskogo polya 2-12A, Moscow Russia	https://www.drweb.com/

*) Anexa nr. 2 este reprodusă în facsimil.

4.	A,B,C,D,E	A, B, C, D, E	Kaspersky Security <ul style="list-style-type: none"> ● Kaspersky Anti-Virus ● Kaspersky Internet Security ● Kaspersky Total Security ● Kaspersky Security Cloud Personal ● Kaspersky VPN Secure Connection ● Kaspersky Password Manager ● Kaspersky Safe Kids ● Kaspersky Internet Security for Mac ● Kaspersky Internet Security for Android ● Kaspersky Virus Removal Tool ● Kaspersky Rescue Disk 	Leningradskoye Hwy, 39A строение 2, Moskva, Rusia, 125212	https://www.kaspersky.com/about/team
5.	A,B,C,D,E	A	RPA RusBITech JSC RusBITech Astra <ul style="list-style-type: none"> ● ПТК Каркас-С - PTK Karkas-S ● КП СГП Комплекс программ «Специальный генератор паролей» - KP SGP Complex de programe „Generator de parole speciale” 	117105, Moscow, Varshavskoye shosse, 26, building 11	https://rusbitech.ru/
6.	A,B,C,D,E	A, B, C, D, E	Infotecs <ul style="list-style-type: none"> ● ViPNet Coordinator HW ● ViPNet xFirewall ● ViPNet EndPoint Protection ● ViPNet Coordinator IG ● ViPNet SIES ● ViPNet OSSL ● ViPNet TIAS ● ViPNet Client for mobile platforms ● ViPNet Client for workstations ● ViPNet Coordinator IG ● ViPNet Coordinator HW 	127273, Moscow, st . Otradnaya, 2B str. 1	https://infotecs.ru/

			<ul style="list-style-type: none"> • ViPNet Coordinator KB • ViPNet Coordinator VA • ViPNet CSP 4 • ViPNet EndPoint Protection • ViPNet IDS HS • ViPNet IDS MC (Management Center) • ViPNet IDS NS • ViPNet Password Generator • ViPNet Personal Firewall 4 • ViPNet PKI Client • ViPNet PKI Service • ViPNet Policy Manager • ViPNet Quantum Trusted System (ViPNet QTS) • ViPNet QTS Lite • ViPNet Quandor 2 • ViPNet SafeBoot • ViPNet SafePoint • ViPNet SIES • ViPNet Statewatcher • ViPNet Terminal • ViPNet TIAS • ViPNet TLS Gateway 		
7.	A,B,C,D,E	a,b,c, d, e,	Era Technopolis	Adresa sediului principal: Federația Rusă, Krasnodar, Bulevardul Pionerskiy, 41	https://mil.ru/era.htm
8.	A,B,C,D,E	a,b,c, d, e,	Pasit Ao	Adresa sediului principal: Federația Rusă, Moscova, Bulevardul Lenin, 30	https://pasit.ru/
9.	A,B,C,D,E	a,b,c, d, e,	Neobit, 000	Adresa sediului principal: Federația Rusă, Saint Petersburg, strada Gzhatskaya, 21	https://neobit.ru/
10.	A,B,C,D,E	a,b,c, d, e,	Advanced System Technology, Ao	Adresa sediului principal: Federația Rusă, Moscova, Autostrada Kashirskoye, 3k2	https://acti.ru/
11.	A,B,C,D,E	a,b,c, d, e,	Positive Technologies, Ao	Adresa sediului principal: Federația Rusă, Moscova, Autostrada Shchelkovskoe, 30	https://www.ptsecurity.com/

Legendă:

1. Pentru coloana „Categorie conform art. 1 alin. (3) din Legea nr. 354/2022”, literele au următoarele semnificații:

A. una sau mai multe persoane fizice sau juridice din Federația Rusă dețin, individual sau împreună, în mod direct sau indirect, o participație calificată de cel puțin 25% din drepturile de vot ale respectivului operator;

B. una sau mai multe persoane fizice sau juridice din Federația Rusă dețin, în mod direct sau indirect, majoritatea drepturilor de vot în adunarea generală a operatorului respectiv;

C. în calitate de asociat sau acționar al respectivului operator, o persoană fizică sau juridică din Federația Rusă dispune de puterea de a numi sau de a revoca majoritatea membrilor organelor de administrație, conducere sau supraveghere;

D. una sau mai multe persoane fizice sau juridice din Federația Rusă îl finanțează, prin orice mod, direct sau indirect, pe operator;

E. una sau mai multe persoane fizice sau juridice din Federația Rusă promite/promit, oferă sau dă/dau bani sau alte foloase operatorului.

2. Pentru coloana „Categorie conform art. 2 alin. (1) din Legea nr. 354/2022”, literele au următoarele semnificații:

a) produse privind securitatea dispozitivului, securitatea endpoint/device security, endpoint security products;

b) aplicații și programe software de detecție antivirus/antivirus software;

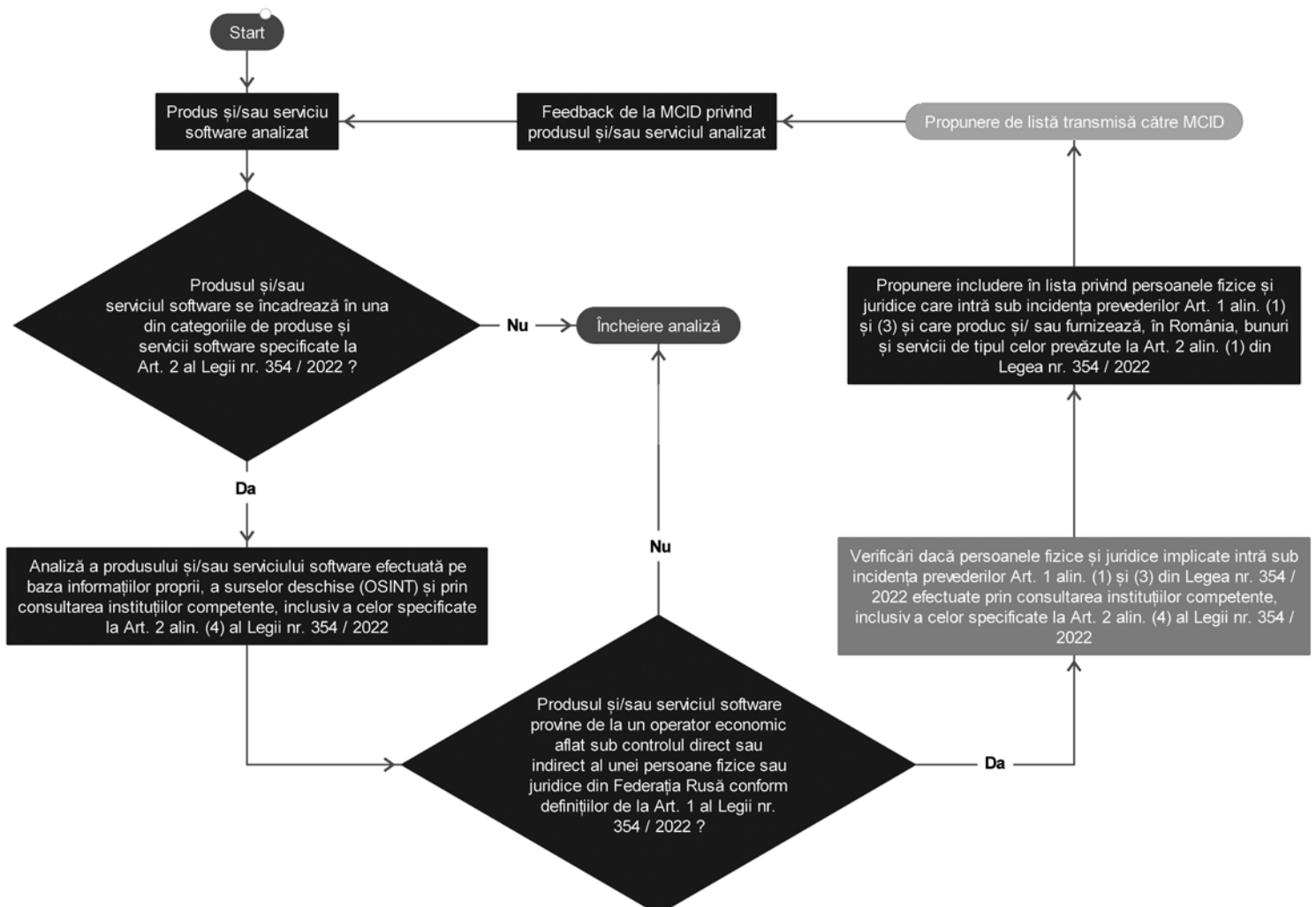
c) aplicații și programe software antimalware, firewall pentru aplicații web, firewall-as-a-service/antimalware software applications, web application firewall (WAD), firewall-as-a-service;

d) rețele virtuale private/virtual private networks (VPN);

e) sisteme de detecție și răspuns pentru endpointuri/endpoint detection and response systems (EDR).

*ANEXA Nr. 3**

**PROCEDURĂ METODOLOGICĂ
privind întocmirea listei de produse și servicii software
care îndeplinesc criteriile prevăzute la art. 1 și 2 din Legea nr. 354/2022
privind protecția sistemelor informatice ale autorităților și instituțiilor publice
în contextul invaziei declanșate de Federația Rusă împotriva Ucrainei**

*Anexa nr. 3 este reprodusă în facsimil.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 4**din 30 ianuarie 2023**

Dosar nr. 2.287/1/2022

Corina-Alina Corbu	— președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Laura-Mihaela Ivanovici	— președintele Secției I civile
Mariana Constantinescu	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Valentin Mitea	— judecător la Secția I civilă
Beatrice Ioana Nestor	— judecător la Secția I civilă
Lavinia Dascălu	— judecător la Secția I civilă
Eugenia Pușcașiu	— judecător la Secția I civilă
Adina Georgeta Ponea	— judecător la Secția I civilă
Vasile Bîcu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Carmen Mihaela Voinescu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Gheza Attila Farmathy	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Ana Roxana Tudose	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Horațiu Pătrașcu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, investit cu soluționarea Dosarului nr. 2.287/1/2022, este legal constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 37 alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu completările ulterioare (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Corina-Alina Corbu, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. La ședința de judecată participă doamna magistrat-asistent Mihaela Lorena Repana, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 38 din Regulament.

4. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ia în examinare sesizarea formulată de Tribunalul Arad — Secția a III-a de contencios administrativ și fiscal, litigii de muncă și asigurări sociale, în Dosarul nr. 1.572/108/2022, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

5. Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar a fost depus raportul întocmit de judecătorii-raportori, care a fost comunicat părților conform art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, fiind formulat un punct de vedere la raport de către reclamant.

6. Constatând că nu sunt chestiuni prealabile, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

7. Tribunalul Arad — Secția a III-a de contencios administrativ și fiscal, litigii de muncă și asigurări sociale a dispus, prin Încheierea din 18 octombrie 2022, în Dosarul nr. 1.572/108/2022, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept:

Dacă — în considerarea persecuției politice a tatălui său biologic — copilul înfiat cu toate efectele unei filiații firești de alte persoane este inclus în sfera persoanelor cărora li se acordă drepturile stabilite de Decretul-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1208 din 10 decembrie 2020, cu modificările și completările ulterioare.

II. Dispozițiile legale supuse interpretării Înaltei Curți de Casație și Justiție

8. Decretul-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1208 din 10 decembrie 2020, cu modificările și completările ulterioare (*Decretul-lege nr. 118/1990*):

„Art. 1. — (1) Constituie vechime în muncă și se ia în considerare la stabilirea pensiei și a celorlalte drepturi ce se acordă, în funcție de vechimea în muncă, timpul cât o persoană, după data de 6 martie 1945, pe motive politice:

a) a executat o pedeapsă privativă de libertate în baza unei hotărâri judecătorești rămase definitivă sau a fost lipsită de libertate în baza unui mandat de arestare preventivă pentru infracțiuni politice;

b) a fost privată de libertate în locuri de deținere în baza unor măsuri administrative sau pentru cercetări de către organele de represiune;

c) a fost internată în spitale de psihiatrie;

d) a avut stabilit domiciliu obligatoriu;

e) a fost strămutată într-o altă localitate;

f) a participat în acțiuni de împotrăvire cu arma în mână și de răsturnare prin forță a regimului comunist până la data de 31 decembrie 1964.

(2) De aceleași drepturi beneficiază și persoana care:

a) a fost deportată în străinătate după 23 august 1944;

b) a fost constituită în prizonier de către partea sovietică după data de 23 august 1944 ori, fiind constituită ca atare, înainte de această dată, a fost reținută în captivitate după încheierea armistițiului, indiferent de locul reținerii. (...)

„Art. 5. — (1) Soțul/Soția celui decedat în luptele cu organele de represiune comunistă, în răscoale țărănești ori decedat, din categoria celor dispăruți sau exterminați în timpul detenției, internați abuziv în spitale de psihiatrie, deportați, prizonieri sau cărora li s-a stabilit domiciliu obligatoriu, are dreptul la o indemnizație lunară de 700 lei, dacă ulterior nu s-a recăsătorit.

(2) De aceleași drepturi beneficiază soțul (soția) celui decedat după ieșirea din închisoare, din spitalul de psihiatrie, după întoarcerea din strămutare, din deportare, din prizonierat sau după încetarea măsurii de stabilire a domiciliului obligatoriu, dacă ulterior nu s-a recăsătorit.

(3) Beneficiază de indemnizația prevăzută la alin. (1) și soțul (soția) celui decedat în condițiile prevăzute la alineatele precedente și care, din motive de supraviețuire, a fost nevoit (nevoită) să divorțeze de cel închis, internat abuziv în spitale de psihiatrie, deportat, prizonier, strămutat sau căruia i s-a stabilit domiciliu obligatoriu, dacă nu s-a recăsătorit și dacă poate face dovada că a conviețuit cu victima până la decesul acestuia.

(4) Copilul celui decedat, dispărut sau exterminat în timpul luptelor cu organele de represiune comunistă, în răscoale țărănești, în timpul detenției, internării abuzive în spitale de psihiatrie, în timpul aplicării măsurii domiciliului obligatoriu, strămutării, deportării sau prizonieratului are dreptul la o indemnizație lunară de 500 lei.

(5) De prevederile alin. (6)—(9) beneficiază în mod corespunzător și copilul celui decedat după eliberarea din detenție, internare abuzivă în spitale de psihiatrie, după ridicarea măsurii domiciliului obligatoriu, strămutare, deportare sau prizonierat, în situația în care părintele său, deși ar fi avut dreptul, nu a beneficiat de prevederile prezentului decret-lege.

(5¹) De prevederile alin. (6)—(9) beneficiază în mod corespunzător și copilul minor la data căsătoriei părintelui său cu persoana aflată în una dintre situațiile prevăzute la art. 1 alin. (1) și (2) și care a fost crescut de către părintele beneficiar de indemnizație potrivit prezentei legi.

(6) Copilul minor la data la care unul sau ambii părinți s-au aflat în una dintre situațiile prevăzute la art. 1 alin. (1) și (2), precum și copilul născut în perioada în care unul sau ambii părinți s-au aflat în una dintre situațiile prevăzute la art. 1 alin. (1) și (2) are dreptul la o indemnizație lunară în același quantum cu indemnizația de care ar fi beneficiat părintele său decedat, stabilită conform prevederilor art. 4 la data depunerii cererii de către copil.

(7) Copilul născut după încetarea situațiilor prevăzute la art. 1 alin. (1) și (2) are dreptul la o indemnizație lunară în quantum de 50% din indemnizația de care ar fi beneficiat părintele său decedat, stabilită conform prevederilor art. 4 la data depunerii cererii de către copil.

(8) Copilul care s-a aflat atât în una dintre situațiile prevăzute la alin. (4)—(7), cât și în una dintre situațiile prevăzute la art. 1 alin. (1) și (2) beneficiază de indemnizația al cărei quantum este mai mare.

(9) La stabilirea indemnizației prevăzute la alin. (4), (5), (6) sau (7), în situația în care ambii părinți ai copilului s-au aflat în situațiile prevăzute la art. 1 alin. (1) și (2), copilul are dreptul la indemnizația al cărei quantum este mai mare.”

9. Legea nr. 130/2020 pentru completarea art. 5 din Decretul-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri (Legea nr. 130/2020):

„**Articol unic.** — La articolul 5 din Decretul-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie

1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 631 din 23 septembrie 2009, cu modificările și completările ulterioare, după alineatul (4) se introduc cinci noi alineate, alineatele (5)—(9), cu următorul cuprins:

«(5) Copilul celui decedat în luptele cu organele de represiune comunistă, în răscoale țărănești ori al celui decedat, din categoria celor dispăruți sau exterminați în timpul detenției, internați abuziv în spitale de psihiatrie, deportați, strămutați, prizonieri sau cărora li s-a stabilit domiciliu obligatoriu, are dreptul la o indemnizație lunară de 500 lei.

(6) Copilul minor la data la care unul sau ambii părinți s-au aflat în una dintre situațiile prevăzute la art. 1 alin. (1) și (2), precum și copilul născut în perioada în care unul sau ambii părinți s-au aflat în una dintre situațiile prevăzute la art. 1 alin. (1) și (2) are dreptul la o indemnizație lunară în același quantum cu indemnizația de care a beneficiat părintele său.

(7) Copilul născut după încetarea situațiilor prevăzute la art. 1 alin. (1) și (2) are dreptul la o indemnizație lunară în quantum de 50% din indemnizația de care a beneficiat părintele său.

(8) Copilul care s-a aflat atât în situațiile prevăzute la alin. (6), cât și în una dintre situațiile prevăzute la art. 1 alin. (1) și (2) beneficiază de indemnizația al cărei quantum este mai mare.

(9) La stabilirea indemnizației prevăzute la alin. (6) sau (7), în situația în care ambii părinți ai copilului au beneficiat de indemnizație lunară potrivit prevederilor art. 4, se ia în calcul indemnizația părintelui al cărei quantum este mai mare.»

10. Codul familiei — forma în vigoare la data înfierii reclamantului, respectiv 5 martie 1959 (Codul familiei):

„Art. 79. — La cererea comună a tuturor celor îndreptățiți să consimtă la înfiere, autoritatea tutelară poate încuviința înfierea cu toate efectele unei filiații firești.

De la data când această înfiere își produce efectele, înfiatul devine rudă cu rudele celor care înfiază, ca un copil firesc al acestora din urmă, iar drepturile și îndatoririle izvorâte din filiație între cel înfiat și părinții săi firești și rudele acestora încetează. Cu toate acestea, se aplică între cel înfiat și rudele sale firești dispozițiile art. 6.

Dispozițiile art. 78 alin. 1, 2 și 4 sunt aplicabile și situațiilor prevăzute în alineatele precedente.

Serviciul de stare civilă va întocmi în registru un nou act de naștere al celui înfiat, în care cei care înfiază vor fi trecuți ca părinți firești. Vechiul act de naștere se va păstra, făcându-se pe el mențiune despre întocmirea celui nou.”

III. Expunerea succintă a procesului în cadrul căruia s-a invocat chestiunea de drept

11. Prin Decizia nr. xxxx din 29.04.2022 autoritatea pârâtă Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială Arad a respins cererea reclamantului de acordare a drepturilor prevăzute de Decretul-lege nr. 118/1990, în considerarea persecuției politice la care a fost supus tatăl său biologic, având în vedere că reclamantul a fost înfiat cu toate efectele unei filiații firești, iar soții adoptatori au devenit părinții acestuia.

12. Prin urmare, s-a reținut că reclamantul nu poate beneficia de drepturile prevăzute de Decretul-lege nr. 118/1990, întrucât părinții săi nu au suferit nicio persecuție politică pentru ca solicitantul să poată fi încadrat în dispozițiile art. 5 alin. (5)—(9) din Decretul-lege nr. 118/1990.

13. Din Hotărârea nr. xxxx din 14.02.1993 a Comisiei pentru aplicarea Decretului-lege nr. 118/1990 rezultă că tatăl biologic al reclamantului a trebuit să execute o pedeapsă cu închisoarea în perioada 10.05.1948—4.05.1964 pentru comiterea infracțiunii prevăzute și pedepsite de art. 209 pct. 3 din Codul penal din

1936, fiind condamnat prin Sentința penală nr. 351 din 21 martie 1949 a Tribunalului Militar Iași.

14. Reclamantul a fost înfiat la data de 5 martie 1959, conform „Certificatului de adopțiune” eliberat de Sfatul Popular al Orașului Târgu Neamț, cu toate efectele unei filiații firești, având în vedere că în anul 1954 a intrat în vigoare Codul familiei.

15. În condițiile în care reclamantul nu mai are legătură de filiație cu părinții săi biologici, ca o consecință a înfierii sale cu toate efectele unei filiații firești, instanța de trimitere a apreciat că se impune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile vizând dezlegarea chestiunii de drept arătate.

IV. Motivele reținute de titularul sesizării cu privire la admisibilitatea procedurii

16. Completul de judecată al instanței de trimitere a apreciat că sesizarea este admisibilă, în conformitate cu prevederile art. 519 din Codul de procedură civilă, arătând că Tribunalul Arad — Secția a III-a de contencios administrativ și fiscal, litigii de muncă și asigurări sociale este legal investit cu soluționarea unei cereri vizând acordarea drepturilor stabilite prin Decretul-lege nr. 118/1990, care este reglementată prin art. 13 alin. (8) din acest act normativ, potrivit căruia *„Împotriva deciziei persoana interesată poate face contestație la secția de contencios administrativ și fiscal a tribunalului, în termen de 30 de zile de la data comunicării hotărârii, potrivit Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare. Hotărârea tribunalului este definitivă (...)”*. Ca atare, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție se efectuează de un complet de judecată din cadrul Tribunalului Arad, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță.

17. Condiția de admisibilitate referitoare la caracterul esențial al chestiunii de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei este îndeplinită, față de obiectul litigiului, vizând solicitarea drepturilor prevăzute de Decretul-lege nr. 118/1990, în considerarea persecuției politice a tatălui biologic, de către reclamantul care a fost înfiat ulterior cu toate efectele unei filiații firești. Astfel, soluționarea pe fond a cauzei depinde de interpretarea dată naturii juridice a noțiunii „copilul” în contextul art. 5 alin. (4)—(7) din Decretul-lege nr. 118/1990, precum și al art. 79 din Codul familiei în vigoare la data înfierii reclamantului.

18. Problema de drept enunțată este nouă, întrucât nu a fost identificată practică judiciară în materie care să conducă la concluzia că această chestiune a fost dezlegată jurisprudențial în mod unitar.

19. De asemenea, problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție consultate la data sesizării instanței supreme în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

V. Punctele de vedere ale părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

20. Reclamantul a apreciat că sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă. Cât privește chestiunea de drept în discuție, acesta a considerat că prevederile art. 5 alin. (6) din Decretul-lege nr. 118/1990 se aplică și copilului minor — fiu natural al celui condamnat pe criterii politice, chiar în situația în care a fost înfiat, aceasta cu atât mai mult cu cât copilul minor a suferit repercusiunile nefaste ale condamnării părintelui său biologic, așa cum s-a întâmplat și în cazul reclamantului.

21. Autoritatea părâtă a apreciat, de asemenea, că sunt îndeplinite condițiile instituite de art. 519 din Codul de procedură civilă, arătând că tribunalul este investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, iar chestiunea de drept supusă analizei are

caracter de noutate, provenind dintr-un act normativ publicat în anul 2020, iar asupra prevederilor legale incidente instanța supremă nu s-a mai pronunțat. De asemenea, chestiunea de drept a primit soluționări diferite din partea instanțelor naționale, astfel că se impune clarificarea acesteia printr-o hotărâre prealabilă.

22. Pe fond, a arătat că situația copilului adoptat ca urmare a exercitării unor presiuni decurgând dintr-o condamnare politică nu este reglementată de legiuitor (deși actul normativ a suferit numeroase modificări în timp) și, ca atare, acesta nu are vocație la acordarea drepturilor prevăzute de Decretul-lege nr. 118/1990, după părintele biologic.

23. Prin urmare, a susținut că reclamantul nu îndeplinește condițiile pentru a beneficia de drepturile conferite de art. 5 alin. (6) din Decretul-lege nr. 118/1990, după tatăl biologic, întrucât acesta a fost înfiat cu toate efectele filiației firești, în baza art. 79 din Codul familiei.

24. După comunicarea raportului întocmit de judecătorii-raportori, potrivit dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, reclamantul a depus un punct de vedere asupra chestiunii de drept, arătând că prevederile art. 5 alin. (6) din Decretul-lege nr. 118/1990 sunt aplicabile și în situația sa, reiterând susținerile făcute în fața instanței de trimitere.

VI. Punctul de vedere al completului de judecată care a formulat sesizarea cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

25. Completul de judecată al instanței de sesizare a arătat că reclamantul a fost înfiat la 5 martie 1959, cu toate efectele unei filiații firești, iar în anul 1954 a intrat în vigoare Codul familiei, conform căruia existau două modalități de înfiere: înfierea cu efecte restrânse, în cadrul căruia copilul păstra legăturile de filiație și de rudenie cu familia biologică, și înfierea cu toate efectele unei filiații firești, prin care copilul pierdea legăturile de filiație și de rudenie cu familia biologică și dobânda legătura de filiație cu adoptatorii și rudele acestora.

26. Or, art. 5 alin. (4)—(8) din Decretul-lege nr. 118/1990 reglementează doar situația copilului celor care au suferit una dintre formele de opresiune în considerarea cărora se acordă drepturile reglementate de acesta, nefiind prevăzute aceleași drepturi pentru situația copilului înfiat ulterior.

27. O primă interpretare ar fi aceea că, în aceste condiții, noțiunea de „copil” ar trebui să aibă înțelesul celei reglementate juridic, respectiv acea persoană care are legătură juridică de filiație cu părintele, nu legătură biologică, aceasta fiind exclusă în cazul înfierii cu toate efectele unei filiații firești, în cazul căreia legătura biologică de filiație era înlăturată prin voința legiuitorului și substituită cu cea juridică.

28. Ca și în cazul instituției moștenirii, atunci când trebuie reglementată situația unor drepturi, prevalează legătura juridică în raport cu legătura biologică de filiație. În aceste condiții, cum nici în cazul dreptului la moștenire legiuitorul nu a recunoscut drepturi copilului biologic în situația înfierii acestuia cu toate efectele unei filiații firești după părinții naturali, nici în situația drepturilor reglementate de Decretul-lege nr. 118/1990 nu ar fi permis să se acorde drepturi acestui copil după părintele biologic, el putând pretinde atari drepturi doar, eventual, după părintele care l-a înfiat, cu acesta având o legătură juridică de filiație. A raționa în sens contrar echivalează cu faptul că, prin analogie, ar trebui să i se recunoască reclamantului dreptul la moștenire și după părintele natural în considerarea căruia a pretins drepturile în litigiu, și după părintele adoptator, ceea ce nu ar fi acceptat din perspectiva juridică.

29. O a doua interpretare ar fi cea teleologică. Astfel, dacă se efectuează o raportare la art. 5 alin. (4)—(7) din Decretul-lege nr. 118/1990, este posibilă și interpretarea că legiuitorul a

intenționat să acorde drepturile prevăzute de acest act normativ, respectiv indemnizația la care se referă textul legal, copilului celui decedat în considerarea privațiunilor la care a fost supus implicit acest copil, datorită împrejurării că nu a mai beneficiat de aportul părintelui său persecutat la creșterea și îngrijirea sa, cu consecința că o asemenea interpretare trimite la situația privării în atare manieră a copilului biologic și la acea perioadă, neconstituind un impediment la acordarea drepturilor stabilite de decretul-lege realitatea că acesta a fost înfiat ulterior.

30. Date fiind considerentele care se pot extrage din legislația în vigoare și practica judiciară contradictorie a instanțelor naționale, fiind evidentă controversa în soluționarea acestei chestiuni de drept, Tribunalul Arad — Secția a III-a de contencios administrativ și fiscal, litigii de muncă și asigurări sociale a apreciat că se impune ca Înalta Curte de Casație și Justiție să dea o rezolvare de principiu.

VII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

31. Din răspunsurile transmise de instanțele naționale, la solicitarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, au rezultat două opinii, după cum se va arăta în continuare.

32. Într-o opinie s-a apreciat că nu îndeplinește condițiile pentru a beneficia de drepturile prevăzute de Decretul-lege nr. 118/1990 copilul înfiat cu toate efectele unei filiații firești de alte persoane.

33. Argumentele care au susținut această opinie au fost că art. 5 din Decretul-lege nr. 118/1990 nu prevede aceleași drepturi pentru copilul înfiat ulterior și că noțiunea de „copil” are înțelesul reglementat juridic, respectiv acea persoană care are legătură juridică de filiație cu părintele, iar nu o legătură biologică, aceasta fiind exclusă în cazul înfierii cu toate efectele filiației firești, în cazul căreia legătura biologică de filiație este înlăturată prin voința legiuitorului și substituită cu cea juridică.

34. Practică judiciară în acest sens a fost identificată la Tribunalul Botoșani — Secția de contencios administrativ și fiscal, Tribunalul Buzău — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, Tribunalul Dolj — Secția contencios administrativ și fiscal, Tribunalul Vâlcea — Secția a II-a civilă și Tribunalul Iași — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal.

35. Puncte de vedere teoretice în același sens au formulat judecătorii de la Curtea de Apel Craiova — Secția contencios administrativ și fiscal, Curtea de Apel Târgu Mureș — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, Tribunalul Iași — Secția a II-a civilă și de contencios administrativ și fiscal, Tribunalul Vaslui — Secția de contencios administrativ și fiscal, Tribunalul București și Tribunalul Ialomița.

36. Într-o altă opinie s-a considerat că beneficiază de drepturile stabilite prin Decretul-lege nr. 118/1990 și copilul înfiat cu toate efectele unei filiații firești de alte persoane, în considerarea persecuției părintelui biologic.

37. În sprijinul acestei opinii s-a reținut că Legea nr. 232/2020 pentru modificarea și completarea Decretului-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri (Legea nr. 232/2020) a inclus în categoria beneficiarilor drepturilor prevăzute de Decretul-lege nr. 118/1990 și copiii titularilor persecuției politice, iar din expunerea de motive a legii rezultă că nu prezintă relevanță strict legătura de rudenie a beneficiarului cu cel aflat în situațiile prevăzute la art. 1 alin. (1) și (2) din același act normativ la momentul formulării cererii, ci și legătura de rudenie a beneficiarului cu părintele biologic la data producerii situațiilor menționate, respectiv calitatea acestuia de victimă a regimului comunist.

38. Astfel, în spețele analizate s-a constatat că această înfiere a fost cauzată tocmai de condamnarea politică a părintelui biologic, reținându-se că acest gen de adopții erau unele pur formale, determinate de persecuțiile la care au fost supuse persoanele care au opus rezistență regimului comunist și familiile acestora. S-a apreciat că soluționarea acestor cereri într-o manieră rigidă nu ține cont de contextul istoric și este în contradicție cu spiritul și scopul legii.

39. Practică judiciară în sensul acestei opinii a fost identificată la Tribunalul Maramureș — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, Tribunalul Cluj — Secția mixtă de contencios administrativ și fiscal, de conflicte de muncă și asigurări sociale, Tribunalul Brașov — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, iar puncte de vedere teoretice au formulat judecătorii de la Tribunalul Suceava — Secția de contencios administrativ și fiscal și Tribunalul Ilfov.

40. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că, la nivelul Secției judiciare — Serviciu judiciar civil, nu se verifică, în prezent, practică judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii cu privire la chestiunea de drept supusă dezlegării.

VIII. Jurisprudența Curții Constituționale

41. Nu au fost identificate decizii ale Curții Constituționale care să vizeze excepții de neconstituționalitate a prevederilor legale incidente.

IX. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

42. Prin Decizia nr. 9 din 13 octombrie 2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 866 din 27 noiembrie 2014, s-a admis sesizarea formulată de Curtea de Apel Brașov — Secția de contencios administrativ și fiscal, stabilindu-se că:

„1. În interpretarea dispozițiilor art. 1 alin. (1) din Decretul-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat, cu modificările și completările ulterioare, pot beneficia de drepturile prevăzute de decretul-lege și persoanele care făceau parte, în perioada de referință, din categorii sociale necompatibile cu orânduirea socială instaurată în România după data de 6 martie 1945, cum ar fi cazul chiaburilor, în măsura în care fac dovada că se încadrează în una dintre ipotezele reglementate de lit. a) — e) ale aceluiași alineat și îndeplinesc și celelalte condiții impuse de lege.

2. În interpretarea dispozițiilor art. 1 alin. (1) lit. d) din Decretul-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat, cu modificările și completările ulterioare:

a) noțiunea de «domiciliu obligatoriu» se referă numai la situația în care a fost instituită măsura administrativă de stabilire a domiciliului obligatoriu, cu consecința îngrădirii dreptului de alegere în mod liber a domiciliului, iar nu și la cazurile în care persoana în cauză și membrii familiei sale au avut limitată doar libertatea de circulație;

b) pot beneficia de drepturile prevăzute de decretul-lege membrii familiei — soțul/soția și copiii — ai persoanei care a avut stabilit domiciliul obligatoriu și care au locuit împreună cu aceasta în perioada de referință, sub rezerva îndeplinirii aceluiași condiții ca și persoana principal vizată de măsura administrativă.”

43. Prin Decizia nr. 60 din 20 septembrie 2021 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor

chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1066 din 8 noiembrie 2021, s-a respins, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Tribunalul Dolj — Secția contencios administrativ și fiscal, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarelor chestiuni de drept:

„— *Legea aplicabilă stabilirii dreptului copilului aflat în situația prevăzută de art. 5 alin. (7) din Decretul-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, astfel cum a fost modificat prin Legea nr. 130/2020, este cea în vigoare la momentul formulării cererii de către copil sau cea de la data soluționării cererii de către agenția județeană de plăți și inspecție socială, respectiv forma modificată prin Legea nr. 232/2020?*

— *Dispozițiile art. 5 alin. (7) din Decretul-lege nr. 118/1990, în forma modificată prin Legea nr. 232/2020, se interpretează în sensul că dreptul copilului se va stabili prin reanalizarea dreptului părintelui la data depunerii cererii de către copil, urmând a se analiza dacă părintele s-ar afla la data depunerii cererii de către copil în una dintre situațiile prevăzute de art. 1 alin. (1) lit. a)—f) din Decretul-lege nr. 118/1990 și dacă la acel moment ar întruni condițiile prevăzute de acest act normativ pentru a beneficia de indemnizație sau se va ține cont de încadrarea părintelui în una dintre situațiile prevăzute de art. 1 alin. (1) lit. a)—f) din Decretul-lege nr. 118/1990, stabilită printr-o hotărâre emisă anterior pe numele său, și de faptul că hotărârile emise anterior datei de 31 iulie 1997 sunt acte administrative cu caracter jurisdicțional, care nu pot fi revocate conform deciziilor Curții Constituționale nr. 55/2000 și nr. 56/2000?.*

X. Raportul asupra chestiunii de drept

44. Judecătorii-raportori au apreciat că sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile este admisibilă, iar asupra fondului au arătat că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 5 alin. (6) din Decretul-lege nr. 118/1990, copilul înfiat cu efectele filiației firești de alte persoane nu este exclus, pentru acest motiv, de la beneficiul drepturilor solicitate, în considerarea persecuției politice a părintelui său biologic.

XI. Înalta Curte de Casație și Justiție

Asupra admisibilității sesizării

45. Pornind de la conținutul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, declanșarea procedurii de unificare jurisprudențială pe calea hotărârii prealabile este subsumată întrunirii cumulative a următoarelor condiții de admisibilitate:

- existența unei cauze aflate în curs de judecată;
- cauza să fie soluționată în ultimă instanță;
- cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a curții de apel sau tribunalului investit să soluționeze cauza;
- ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată;
- chestiunea de drept identificată să prezinte caracter de nouitate;
- Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat asupra chestiunii de drept și aceasta să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

46. În cazul sesizării de față, toate aceste condiții de admisibilitate sunt întrunite, Înalta Curte de Casație și Justiție fiind sesizată de un complet de judecată al Tribunalului Arad — Secția a III-a de contencios administrativ și fiscal, litigii de muncă și asigurări sociale, investit, în condițiile art. 13 alin. (8) din Decretul-lege nr. 118/1990, cu soluționarea contestației formulate împotriva deciziei emise de Agenția Județeană pentru

Plăți și Inspecție Socială Arad, prin care s-a respins cererea persoanei interesate (reclamantul) de stabilire a drepturilor prevăzute de art. 5 alin. (6) din Decretul-lege nr. 118/1990, ce au fost solicitate în considerarea persecuției politice la care a fost supus tatăl biologic al acesteia.

47. Tribunalul judecă această cauză în ultimă instanță deoarece, potrivit art. 13 alin. (8) din Decretul-lege nr. 118/1990, hotărârea tribunalului este definitivă, iar, potrivit art. 634 alin. (1) pct. 1 din Codul de procedură civilă, sunt hotărâri definitive hotărârile care nu sunt supuse apelului și nici recursului.

48. Este întrunită și condiția sesizării unei chestiuni de drept de a cărei lămurire să depindă soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată, cât timp, prin decizia sa, autoritatea administrativă pârâtă a respins cererea reclamantului de acordare a drepturilor prevăzute de art. 5 alin. (6) din Decretul-lege nr. 118/1990, solicitate în considerarea persecuției politice la care a fost supus tatăl său biologic (condamnat prin Sentința penală nr. 351 din 21 martie 1949 a Tribunalului Militar Iași pentru infrațiunea prevăzută de art. 209 pct. 3 din Codul penal din 1936 și care a executat pedeapsa închisorii între 10.05.1948—4.05.1964), reținându-se că la data de 5 martie 1959 a fost înfiat cu efectele filiației firești, astfel că în prezent acesta nu mai are o legătură de filiație cu părinții săi.

49. Dificultatea chestiunii de drept — condiție subînțeleasă din cuprinsul și rațiunea reglementării conținute în art. 519 și 520 din Codul de procedură civilă — ce corespunde posibilității reale de a interpreta diferit sau contradictoriu norme de drept îndoielnice, lacunare sau neclare este atinsă în privința chestiunii de drept sesizate, părțile cu interese contrare susținând cu argumente sensibil egal pertinente fiecare dintre soluțiile posibil de adoptat. Pe de o parte, reclamantul a pretins recunoașterea drepturilor solicitate în temeiul art. 5 alin. (6) din Decretul-lege nr. 118/1990, independent de intervenirea actului juridic al adopției sale cu efectele filiației firești, invocând persecuția proprie pe care a îndurat-o de pe urma situației tatălui său biologic, de condamnat politic, caracterul de drept propriu prevăzut în beneficiul celor ce se înscriu în ipoteza normei legale, iar nu de drepturi care decurg din raportul juridic de filiație, absența oricărei interdicții legale în acordarea drepturilor minorilor ce au fost adoptați, faptul că însuși actul juridic al adopției este consecința persecuțiilor de sorginte politică, motiv pentru care neacordarea drepturilor în astfel de cazuri nesocotește chiar voința legiuitorului care a stat la baza completării reglementării legale originare prin dispozițiile noi cuprinse în Legea nr. 130/2020.

50. Pe de altă parte, fără a nega realitatea persecuției proprii suportate de persoanele aflate în situația reclamantului, autoritatea pârâtă arată că legiuitorul a prevăzut în mod expres în cuprinsul Decretului-lege nr. 118/1990 situațiile de excepție în care a acordat drepturi unor anumite categorii de persoane, respectiv situația prevăzută de art. 5 alin. (3) (soțul nevoit să divorțeze de cel persecutat), cea prevăzută de art. 5 alin. (5) (copilul crescut de părintele beneficiar), însă situația copilului dat spre adopție nu este reglementată de legiuitor, astfel că acesta nu are vocație la acordarea drepturilor prevăzute de decretul-lege, după părintele biologic.

51. În forma inițială a Decretului-lege nr. 118/1990 au fost recunoscute anumite drepturi persoanelor persecutate din motive politice. Ulterior, actul normativ a fost modificat, fiind acordate drepturi și soților supraviețuitori ai celor persecutați politic. Prin Legea nr. 130/2020 a fost completat art. 5 din decretul-lege și s-au introdus alineatele (5)—(9), prin care au fost conferite drepturi și copilului celui persecutat politic, calitate

pe care însă au pierdut-o cei care au fost adoptați cu efecte depline prin aplicarea dispozițiilor art. 79 din Codul familiei.

52. Variantele de interpretare prezentate de instanța de trimitere în încheierea de sesizare sunt, în egală măsură, reflectate și în practica judiciară a instanțelor de judecată care au pronunțat hotărâri definitive conținând ambele soluții, împrejurare ce justifică intervenția instanței supreme pentru a preîntâmpina extinderea ori generalizarea divergenței de jurisprudență.

53. Și condiția noutății este îndeplinită, chestiunea de drept a cărei lămurire se cere fiind determinată de dificultățile de interpretare a unor norme relativ recent intrate în vigoare, respectiv cele introduse prin Legea nr. 130/2020 pentru completarea art. 5 din Decretul-lege nr. 118/1990, norme a căror aplicare este una de dată recentă, soluțiile divergente ale instanțelor de judecată fiind pronunțate în cursul ultimilor doi ani (2021—2022).

54. De asemenea, se verifică și cea din urmă condiție de admisibilitate a sesizării, Înalta Curte de Casație și Justiție nestatuând asupra chestiunii de drept sesizate în jurisprudența sa nici ca instanță de recurs, date fiind regulile procedurale de judecată a unor astfel de cauze descrise în cuprinsul art. 13 din decretul-lege, dar nici ca autoritate jurisdicțională cu atribuții de unificare jurisprudențială, pe calea recursului în interesul legii.

Asupra fondului sesizării

55. În forma sa inițială, Decretul-lege nr. 118/1990 a recunoscut o serie de drepturi persoanelor persecutate din motive politice, iar prin modificările ulterioare aduse acestuia a fost extinsă sfera beneficiarilor de drepturi și în cazul soților supraviețuitori.

56. Modificările de dată recentă realizate prin Legea nr. 130/2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 623 din 15 iulie 2020, au constatat în completarea art. 5 din Decretul-lege nr. 118/1990 cu alineatele (5)—(9), prin care au fost conferite drepturi inclusiv copiilor celor persecutați politic, conform celor patru ipoteze legale descrise în alineatele nou-introduse în corpul actului normativ de bază.

57. Rațiunea acestui act normativ completator al Decretului-lege nr. 118/1990, regăsită în expunerea de motive a legii, evocă ideea stabilirii unei echități de natură morală și materială pentru cei care au suferit ororile regimului comunist, pentru cei care și-au sacrificat viața în închisorile și lagărele comuniste pentru apărarea libertății, demnității și credinței străbune ale poporului român, fiind necesar ca persoanele nevinovate, care au fost persecutate pentru fapte considerate legale într-o societate democratică, să fie reabilitate, să le fie restituite proprietățile confiscate și, cât timp mai sunt în viață (victimele regimului comunist și familiile lor), să poată primi compensații pentru daunele morale suferite. S-a considerat fundamental necesar și corect ca și urmașii celor care au fost victime dovedite ale regimului comunist să beneficieze de reparațiile acordate prin Decretul-lege nr. 118/1990, deoarece, în baza criteriilor aberante stabilite de regimul comunist, au fost considerați ca având „origine nesănătoasă”, suferind multe discriminări și limitări profesionale.

58. Se înțelege deci că drepturile recunoscute în cuprinsul alin. (5)—(9) ale art. 5 din Decretul-lege nr. 118/1990 sunt menite să atenueze pe cât posibil lipsurile/suferințele de ordin material și pe cele de ordin moral îndurate de destinatarii normei, în considerarea condiției lor sociale, de copii ai celor decedați în luptele cu organele de represiune comuniste, în răscoale țărănești ori ai celor dispăruți sau exterminați în timpul detenției, internați abuziv în spitale de psihiatrie, deportați, strămutați, prizonieri, persoane cărora li s-a stabilit domiciliul

obligatoriu, respectiv de copii minori/copii născuți la data la care unul sau ambii părinți s-au aflat în una din situațiile prevăzute la art. 1 alin. (1) și (2) ori de copii născuți după încetarea situațiilor prevăzute la art. 1 alin. (1) și (2) din același decret-lege.

59. Este neîndoielnic vorba despre drepturi proprii reglementate în beneficiul destinatarilor normei a căror recunoaștere este subordonată unei duble situații factuale: cea a părintelui/părinților de a fi participat la lupta împotriva regimului totalitar comunist, obiectivată în una sau mai multe din situațiile descrise la art. 5 alin. (5) (prin decesul în luptele cu organele de represiune comunistă etc.) ori din cele menționate la art. 1 alin. (1) și (2), și cea a destinatarului normei care trebuie să se încadreze, prin situația proprie, în una din tezele alin. 5, 6 sau 7 al art. 5 din Decretul-lege nr. 118/1990.

60. În pofida utilizării — în expunerea de motive ori în corpul legii — a unor termeni precum *familie*, *urmași*, *copil*, *părinte*, este clar însă că, potrivit fizionomiei textului legal, evaluarea noțiunii de familie, a raporturilor părinte-copil, împreună cu situația specifică în care aceștia trebuie să se fi aflat pentru a se încadra în ipoteza legală, se realizează la data evenimentelor avute în vedere în conținutul normei, iar nu la data cererii ori a adoptării actului normativ completator.

61. Normele în discuție nu își propun recompensarea victimelor fostului regim totalitar comunist, prin urmașii lor, nefiind vorba despre drepturi care decurg din raportul juridic de filiație, pentru a fi relevantă apartenența juridică a titularului cererii, la data formulării acesteia, la familia biologică în raport cu situația de persecuție politică pentru care se pretinde recunoașterea dreptului.

62. De aceea este lipsită de consecințe, sub aspectul recunoașterii acestor drepturi, intervenirea actului juridic al adopției, chiar cu efecte depline, în statutul civil al unui astfel de copil/subiect, de vreme ce reglementarea unor atari drepturi a urmărit să atenueze suferințele proprii de ordin material și moral îndurate prin privațiuni și lipsuri, prin discriminarea, umilințele, nedreptățile, stigmatizarea constantă și de lungă durată îndurate de aceștia în calitatea lor de copii ai titularilor persecuției politice, stări și evenimente care s-au produs la o dată când cei în cauză aparțineau, în calitate de copii, familiei lor firești.

63. Este nejustificat deci argumentul că situația copiilor titularilor represiunii comuniste ce au fost adoptați nu ar fi fost avută în vedere, ca o categorie aparte de subiecte, similar celor reglementate în cuprinsul dispozițiilor art. 5 alin. (3) (soțul nevoit să divorțeze de cel persecutat) ori art. 5 alin. (5)¹ (copilul crescut de părintele beneficiar) ori că pentru acordarea unor drepturi în favoarea acestora ar trebui din nou amendat actul normativ de bază. Contrar opiniei enunțate, această categorie de subiecte nu poate fi văzută ca una rămasă în afara dispozițiilor Decretului-lege nr. 118/1990, cu completările aduse prin Legea nr. 130/2020, ci, așa cum s-a arătat, situația sa se regăsește nu doar în *ratio legis* a actului normativ completator, dar și în conținutul propriu al normelor analizate, din cuprinsul cărora se înțelege că îndeplinirea condițiilor din ipoteza reglementată trebuie să se verifice la data evenimentelor avute în vedere de textul de lege [spre exemplu, în art. 5 alin. (6), statutul de copil minor care trebuie să fi existat la data la care unul sau ambii părinți s-au aflat în una din situațiile prevăzute la art. 1 alin. (1) și (2)], și nu la data cererii de recunoaștere a dreptului ori la data intrării în vigoare a actului normativ.

64. Face deja parte din realitatea istorică faptul că instituția juridică a adopției a fost deseori utilizată sub regimul comunist ca mijloc de evitare a represiunii pe criterii politice, pentru asigurarea accesului copiilor celor persecutați la forme superioare de învățământ ori pentru continuarea acestor studii,

la ocuparea anumitor locuri de muncă sau chiar pentru evitarea aplicării unor măsuri de alienare familială (cum ar fi măsurile administrative de plasare a copiilor minori ai condamnaților pe criterii politice în centre de îngrijire ale statului). Din punct de vedere temporal, adopția acestor copii (care se realiza cu sprijinul rudelor ori cunoscuților) survenea ulterior măsurilor represive luate de statul comunist față de membrul familiei — tată/mamă — din care acesta făcea parte și, în unele cazuri, chiar ulterior executării pedepsei cu închisoarea, fiind expresia nevoii de a șterge stigmatul social, cu consecințe discriminatorii și privative de drepturi pentru copiii celor vizați de acțiunile opresive ale aparatului de stat.

65. În conformitate cu dispozițiile art. 79 alin. (2) din Codul familiei [aprobat prin Legea nr. 4/1953, în prezent abrogat prin dispozițiile art. 230 lit. m) ale Legii nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, cu modificările și completările ulterioare], adopția cu efectele filiației firești sau cu efecte depline producea consecința că adoptatul devenea rudă cu rudele celor care adoptă, ca un copil firesc al acestora din urmă, iar drepturile și îndatoririle izvorâte din filiație între cel adoptat, părinții săi firești și rudele acestora încetau, continuând să se aplice între cel adoptat și rudele firești doar dispozițiile art. 6 din Codul familiei, relative la interdicția de căsătorie.

66. Cu toate acestea, cazul de adopție cu efecte depline regăsit în istoricul personal al destinatarilor normelor cuprinse în art. 5 alin. (5)—(9) din Decretul-lege nr. 118/1990, introduse prin Legea nr. 130/2020, nu se opune prin el însuși recunoașterii drepturilor reglementate în beneficiul acestora, cât timp se stabilește pe baza circumstanțelor cauzei că, în situația lor concretă, se regăsește cazul descris în ipoteza legală și de aici, implicit, și rațiunile avute în vedere de legiuitor la edictarea actului normativ.

67. Potrivit art. 75 alin. (1) din Codul familiei, adopția își producea efectele de la data încuviințării ei, adică pentru viitor, și, în mod evident, aceasta nu putea șterge nici lipsurile

materiale, discriminările, limitările profesionale și nici suferințele morale îndurate în raport cu condiția lor socială de copii ai opozanților regimului totalitar, adică acele consecințe a căror atenuare ori ștergere s-a intenționat prin adoptarea legii completatoare.

68. Doar în măsura în care, în raport cu datele particulare ale cauzei, ar rezulta, spre exemplu, că actul juridic al adopției copilului ar fi intervenit anterior persecuției pe motive politice la care a fost supus părintele biologic al adoptatului, s-ar justifica refuzul acordării dreptului solicitat, într-o astfel de ipoteză nefiind îndeplinite, de altfel, nici condițiile legale, dar neregăsindu-se nici rațiunile care au justificat amendarea actului normativ de bază prin Legea nr. 130/2020.

69. A da o altă interpretare dispozițiilor completatoare ale actului normativ menționat înseamnă a nesocoti scopul Decretului-lege nr. 118/1990 — care a fost acela de a despăgubi persoanele care au fost persecutate sub diferite forme de regimul comunist — și a refuza beneficiul drepturilor pe care le reglementează, pe temeiul unor acte emise (cele privind adopția) tocmai ca urmare a persecuțiilor săvârșite de regimul comunist. S-ar ajunge, pe această cale, la o aplicare rigidă a legii, în detrimentul chiar al beneficiarilor săi, fără a ține cont de contextul istoric în care s-au petrecut evenimentele și fără ca scopul legii să fie atins pentru o categorie de subiecți cu atât mai îndreptățiți la indemnizarea merită să le atenueze privațiunile și suferințele de ordin moral.

70. Trebuie precizat că referirile de mai sus s-au raportat la Legea nr. 130/2020 ca act normativ prin care s-a introdus inițial acest tip de drepturi, însă analiza și concluziile își păstrează valabilitatea și în forma actuală a actului normativ de bază, Decretul-lege nr. 118/1990, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1208 din 10 decembrie 2020, cu modificările și completările ulterioare, căruia i-au mai fost aduse unele modificări și completări în conținutul art. 5 alin. (5)—(9), nesemnificative însă sub aspectul chestiunii de drept dezlegate.

71. Pentru aceste considerente, în temeiul art. 519, cu referire la art. 521 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Tribunalul Arad — Secția a III-a de contencios administrativ și fiscal, litigii de muncă și asigurări sociale, în Dosarul nr. 1.572/108/2022, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile și, în consecință, stabilește că:

În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 5 alin. (6) din Decretul-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1208 din 10 decembrie 2020, cu modificările și completările ulterioare, copilul înfiat cu efectele filiației firești de alte persoane nu este exclus, pentru acest motiv, de la beneficiul drepturilor solicitate, în considerarea persecuției politice a părintelui său biologic.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 30 ianuarie 2023.

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CORINA-ALINA CORBU

Magistrat-asistent,
Mihaela Lorena Repana

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2023 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	2.760	760	275
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	3.280		300
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	4.920		440
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	940		100
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	3.760		340
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	3.500		320
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	1.200		110

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2023 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual*				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	65	160	400	960	2.110	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	115	290	730	1.750	3.850	1.150	2.880	7.200	17.280	38.020

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual*				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	75	190	480	1.150	2.530	750	1.880	4.700	11.280	24.820
ExpertMO	140	350	880	2.110	4.640	1.400	3.500	8.750	21.000	46.200

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	100 lei/an
--	------------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

* Tarifele anuale se aplică pentru comenzile online efectuate până la 31 ianuarie 2023.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro
Adresa Centrului pentru relații cu publicul este: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.
Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro/brp/>

5 948493 464655